



Oppilaiden turvallisuuskävelyt – valtakunnallisena pilottihankkeena Vaasassa

Oppilaiden turvallisuuskävelyt



Esityksen sisältö:

1. Hankkeen lähtökohdat
2. Hankkeen eteneminen
3. Kävelyjen toteuttaminen
4. Kävelyjen tulokset yleisellä tasolla
5. Turvallisuuskävelyistä pysyvä toimintamalli
6. Hankkeen arviointi
7. Jatkotoimet ja sovellusmahdollisuudet



1. Hankkeen lähtökohdat

☐ Hanke on toteutettu osana Vaasan turvallisuusyhteistyötä jatkumona laajalle ja pitkään toimineelle turvallisuustyölle

- ☐ Kouluturvallisuus kaikkiaan on turvallisuustyön keskiössä
- ☐ Vaasassa toteutettiin valtakunnallisena pilottina koulujen riskikartoitus 1999
- ☐ Lisäksi on kartoitettu koulumatkan vaaranpaikkoja sekä pyritty lisäämään mopoturvallisuutta
- ☐ Tällä hetkellä tehdään päiväkodeissa ja kouluissa Riskipistekartoitus työsuojelun johdolla
- ☐ Koulujen terveydellisten olojen tarkastus tehdään joka kolmas vuosi

☐ Turvallisuuskävelyitä ei ole aiemmin Suomessa järjestetty yhtä laajasti lapsia osallistaen

- ☐ Rikoksentorjuntaneuvosto kysyi Vaasaa pilotiksi
- ☐ Mallia on haettu aiemmista turvallisuuskävelyistä mm. Espoosta sekä Ruotsista



2. Hankkeen eteneminen

1. Taustatyöt

- RTN:n mallit, Ruotsin mallit, koulujen erityispiirteet, tapaturmatilastot

2. Ohjausryhmän muodostaminen

3. Suunnitteluvaihe

- Koulukohtaisten kävelyreittien suunnittelu ja teemojen valinta

4. Lähtötasokyselyn toteuttaminen

- Kyselyn vastausten hyödyntäminen kävelyreittien suunnittelussa
- Vertailukoulut tärkeänä osana jatkotoimia

5. Tiedottaminen

6. Kävelyjen toteuttaminen

7. Tulosten kokoaminen ja välittäminen vastuutahoille

8. Hankkeen arviointi

9. Jatkotoimenpiteiden suunnittelu



3. Kävelyjen toteuttaminen

☐ Kaikilla kouluilla käsiteltiin samoja teemoja: **koulumatka, kiusaaminen, välitunti, tapaturmat ja ilkivalta**

☐ Keskuskoululla lisäksi **koulun sisätilat** erityistarkastelussa

☐ **Gerby skola** (11.3. ja 26.3.)

☐ Oppilaskunta + varajäsenet (22 oppilasta)

☐ Kaksi eri kävelyreittiä

☐ **Keskuskoulu** (3.4. ja 24.4.)

☐ Oppilaskunta (15 oppilasta)

☐ Sisäkävely ja ulkokävely

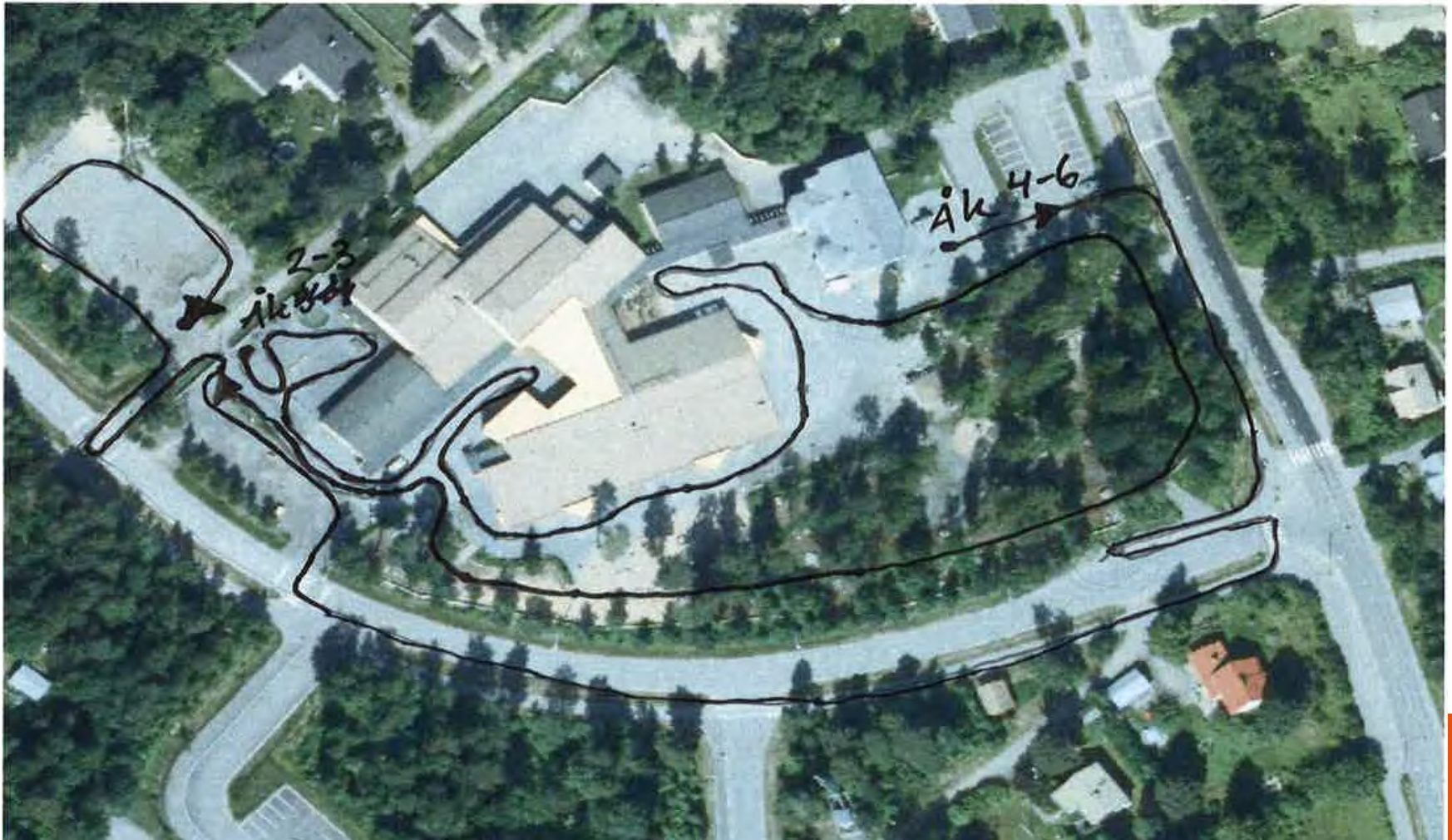
☐ **Suvilahden koulu** (13.3.)

☐ Kaksi luokkaa (5A ja 4E, n. 40 oppilasta)

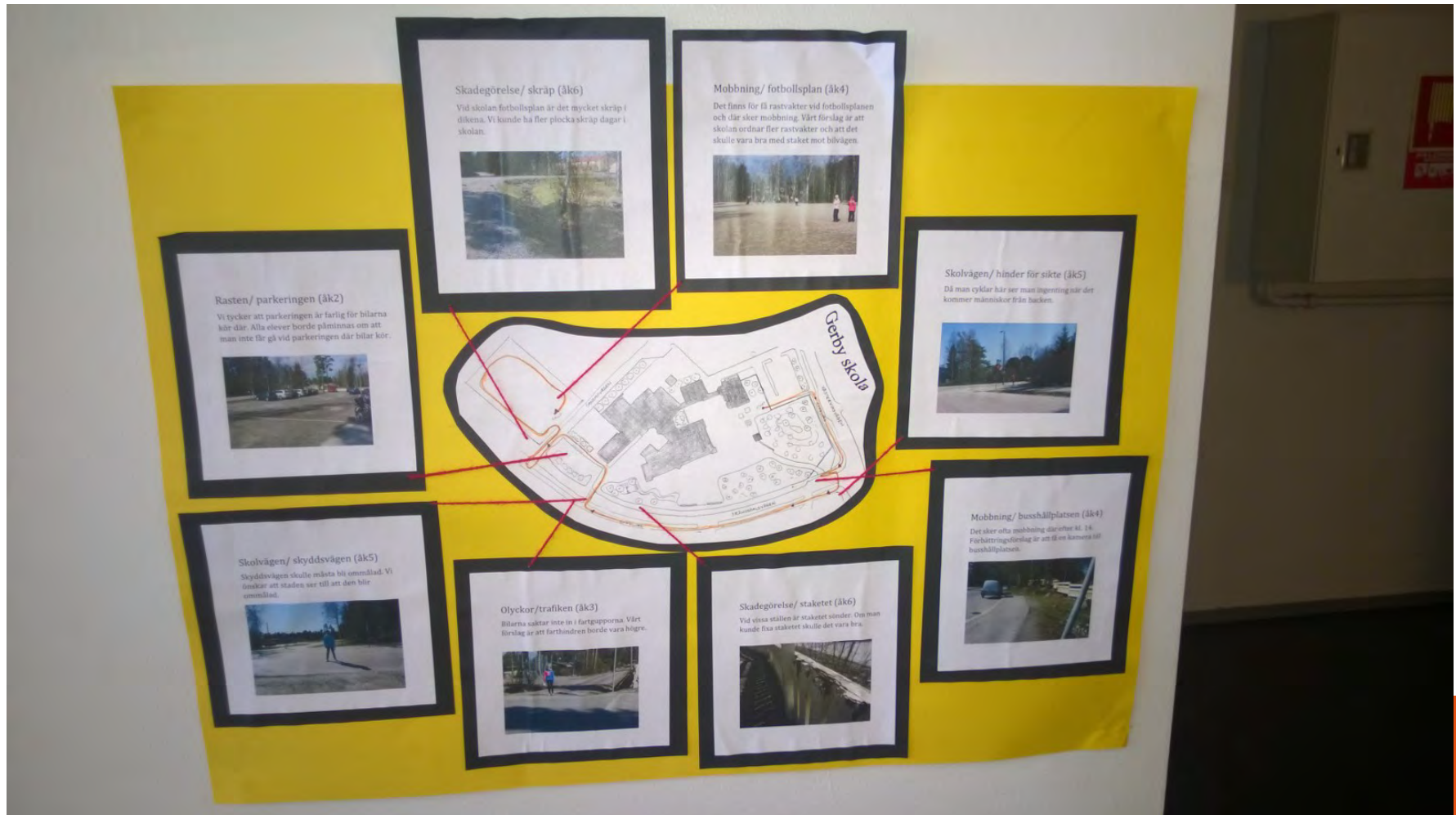
☐ Kaksi eri kävelyreittiä

☐ Kävelyyn varattiin enemmän aikaa

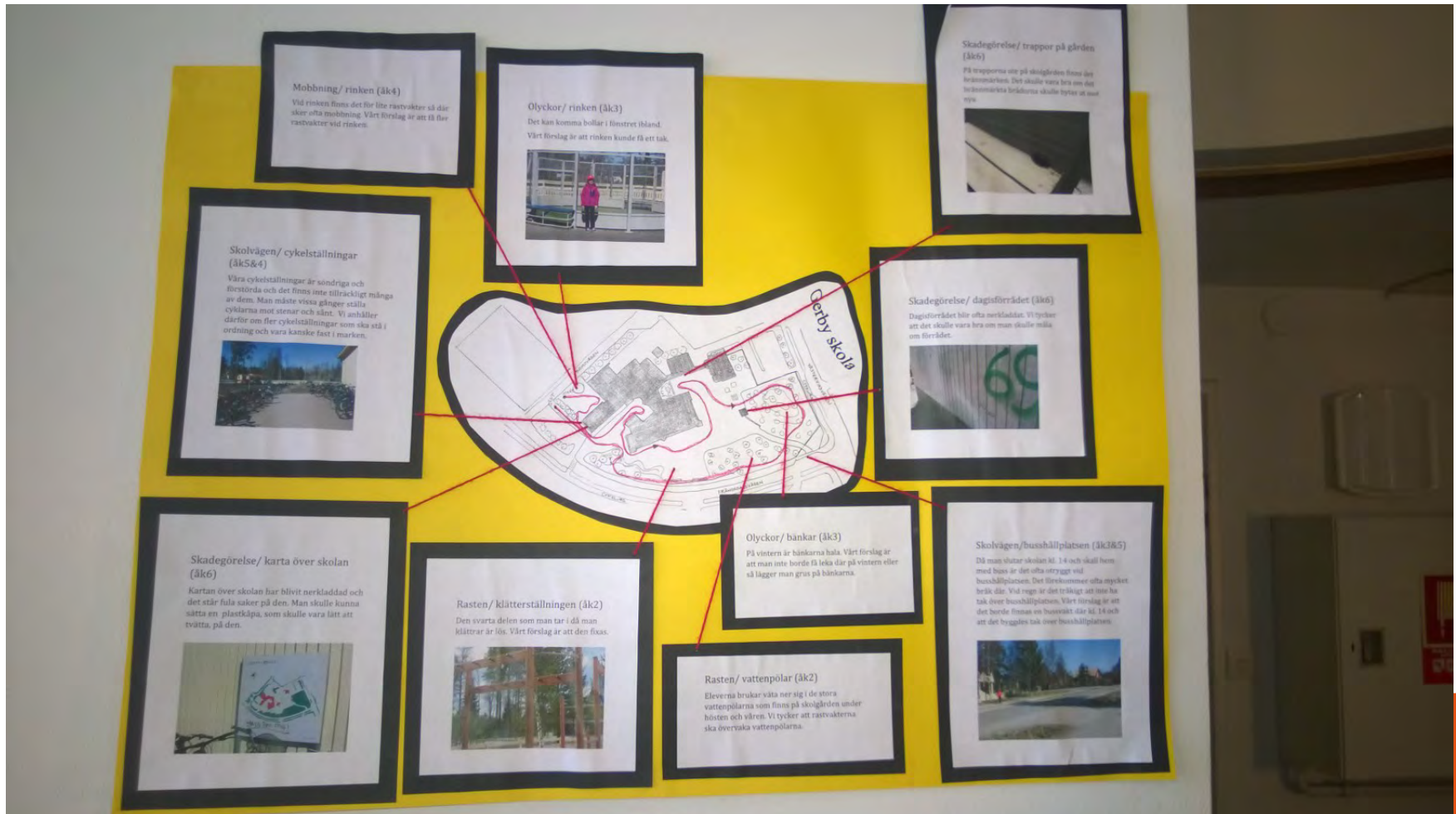
Gerby skola



Gerby skola



Gerby skola



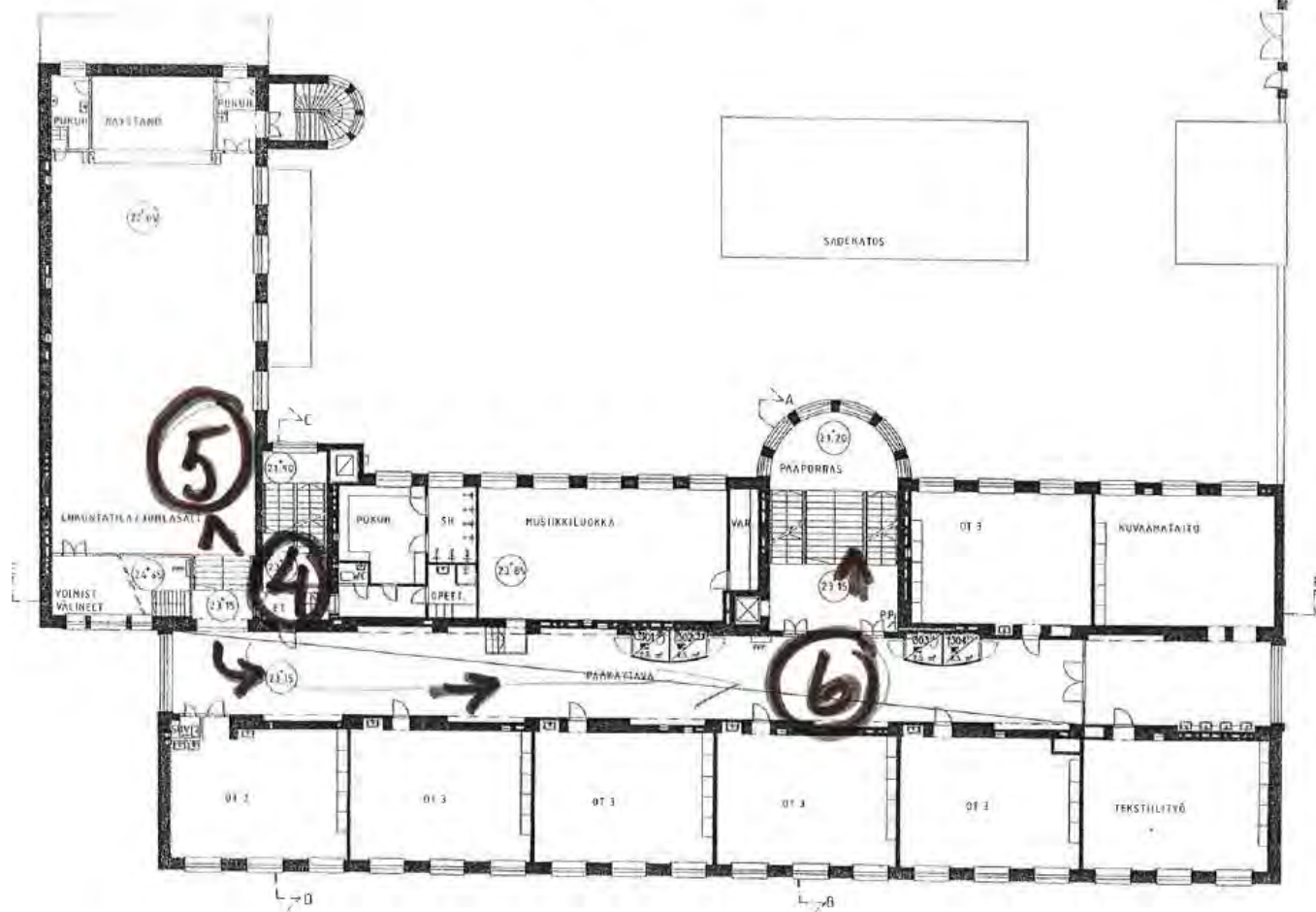
Gerby skola



Keskuskoulu - sisäkävely

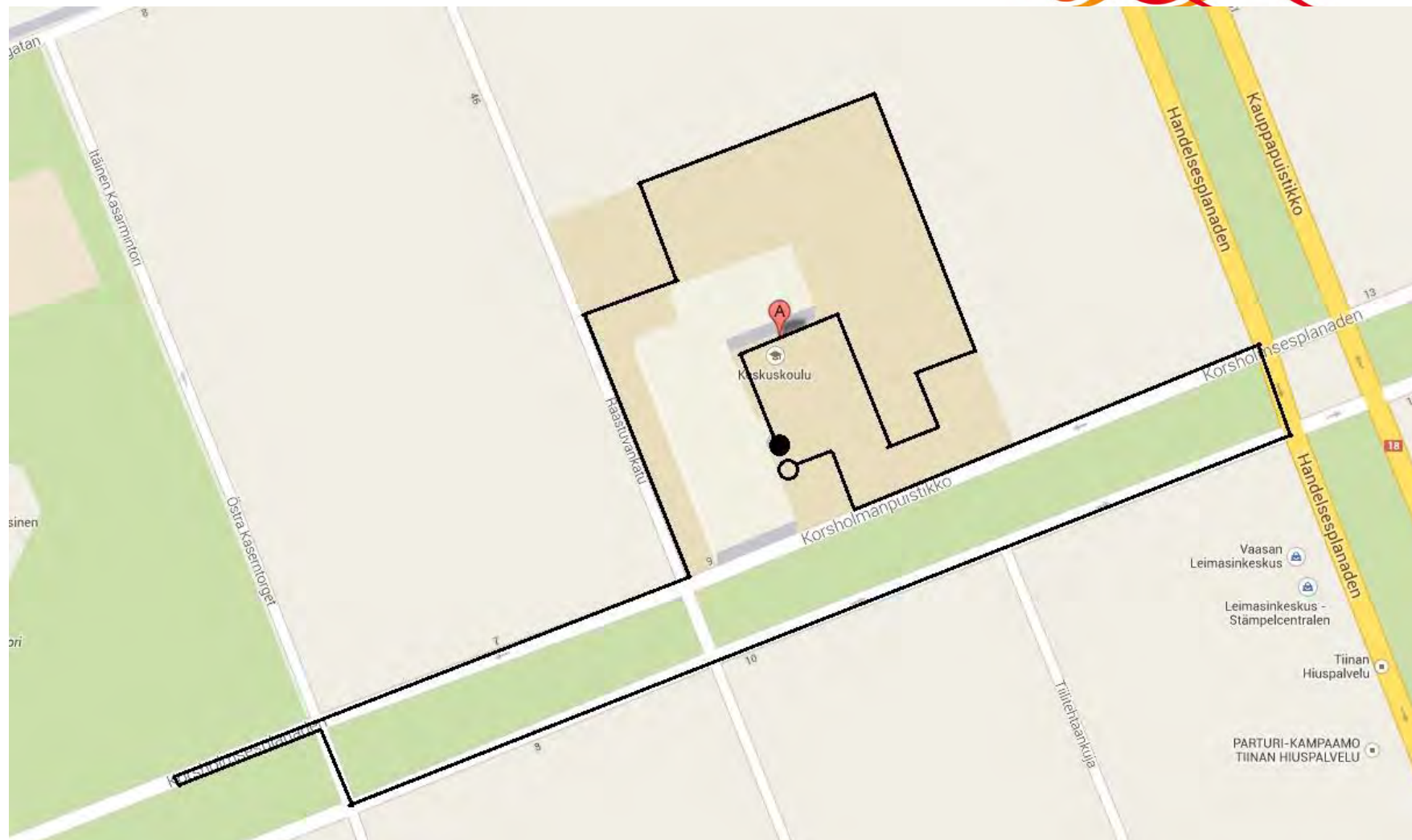


3. krs



16.9.2014 Matti Tervasmäki

Keskuskoulu - ulkokävely



Keskuskoulu - ulkokävely



16.9.2014 Matti Tervasmäki

Keskuskoulu - ulkokävely



16.9.2014 Matti Tervasmäki

Keskuskoulu - ulkokävely



16.9.2014 Matti Tervasmäki

Keskuskoulu - ulkokävely



Onko koulun pihassa paikkoja joissa kiusataan? Missä?
keinojen sääntöjä rikotaan.
~~karusellin sääntöjä ei otella.~~ Alusta pakkitaistelu-
laidon alle!

Onko välituntialueella paikkoja joihin valvoja ei näe? Kiusataanko välitunneilla?
Joo, jtn menee rikki, niin pitää heti
kurjota! Hyvä, että on hiekkalaatikko!
Tar Heisi enemmänkin. Futis kentällä on
pyörätilinää.

Onko koulun lähiympäristössä paikkoja joissa kiusataan? Missä?
Pysäköintialueella kävellen hella! // tikkien sääntöjä
toteutan hyvin ~~tar Heisi~~
Piikki ~~tar Heisi~~ pois!
koulun pihassa pitää toteuttaa pyörä.

Kiusataanko koulumatkoilla? Missä?
katoksessa raikutaan

Muita havaintoja (välitunti, tapaturmat, koulumatka, ilkivalta)

Suvilahden koulu

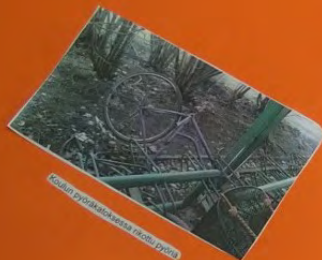


16.9.2014 Matti Tervasmäki

Suvilahden koulu



ILKIVALTA.



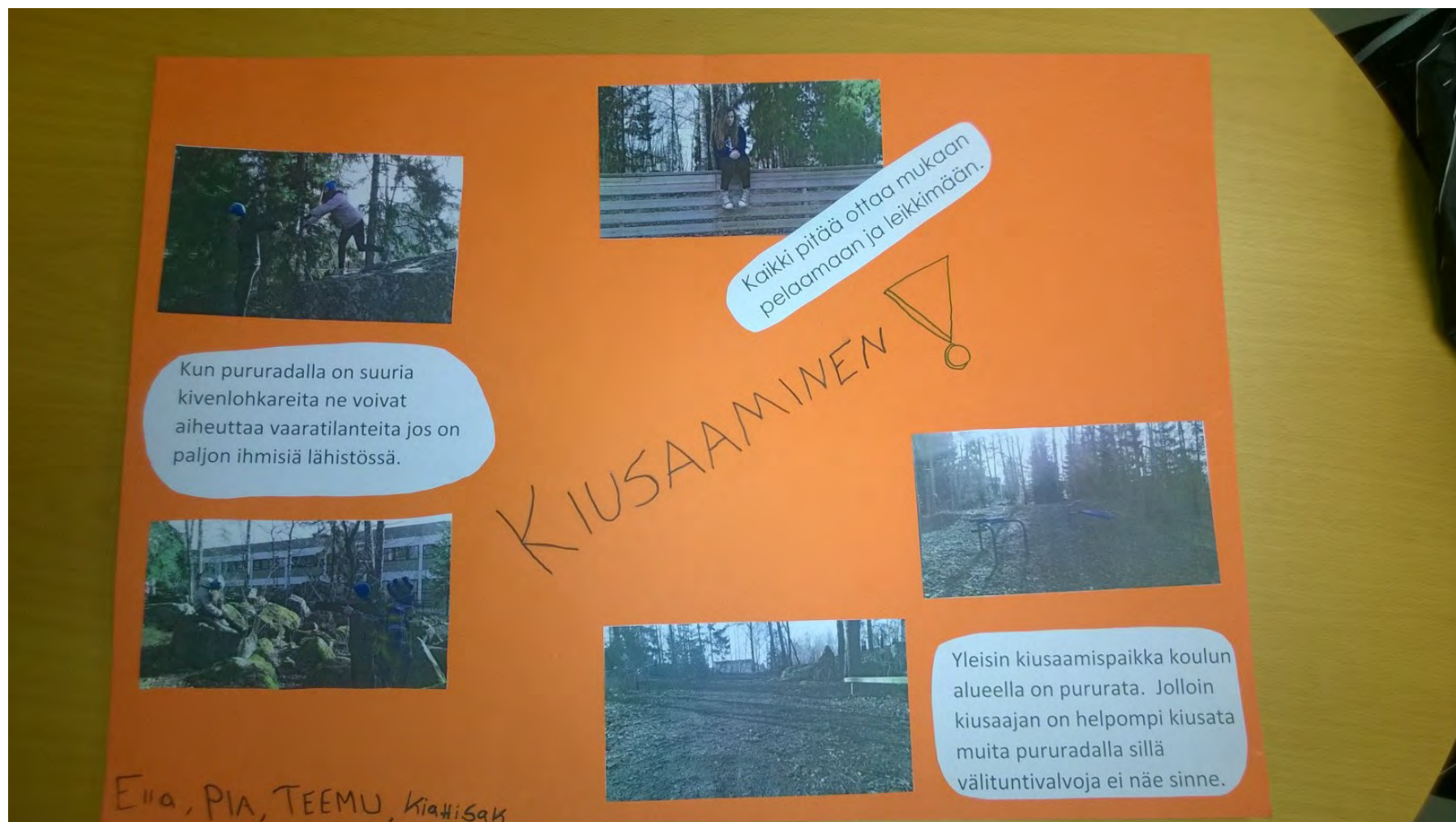
TOIVEITA:

SKEITTIPARKKI KOSKA SUVILAHDESSA EI OLE SELLAISTA JA LÄHIN PARKKI ON HOKKONGIN TAKANA OLEVA PARKKI. JA SE OLISI KIVA VAPAA-AJAN LIIKUNTAA VÄRTEN. JA SUVILAHTEEN VOISI SAADA ENEMMÄN ASUKKAITA. PARKKI EI TARVISI OLLA SUUREN.

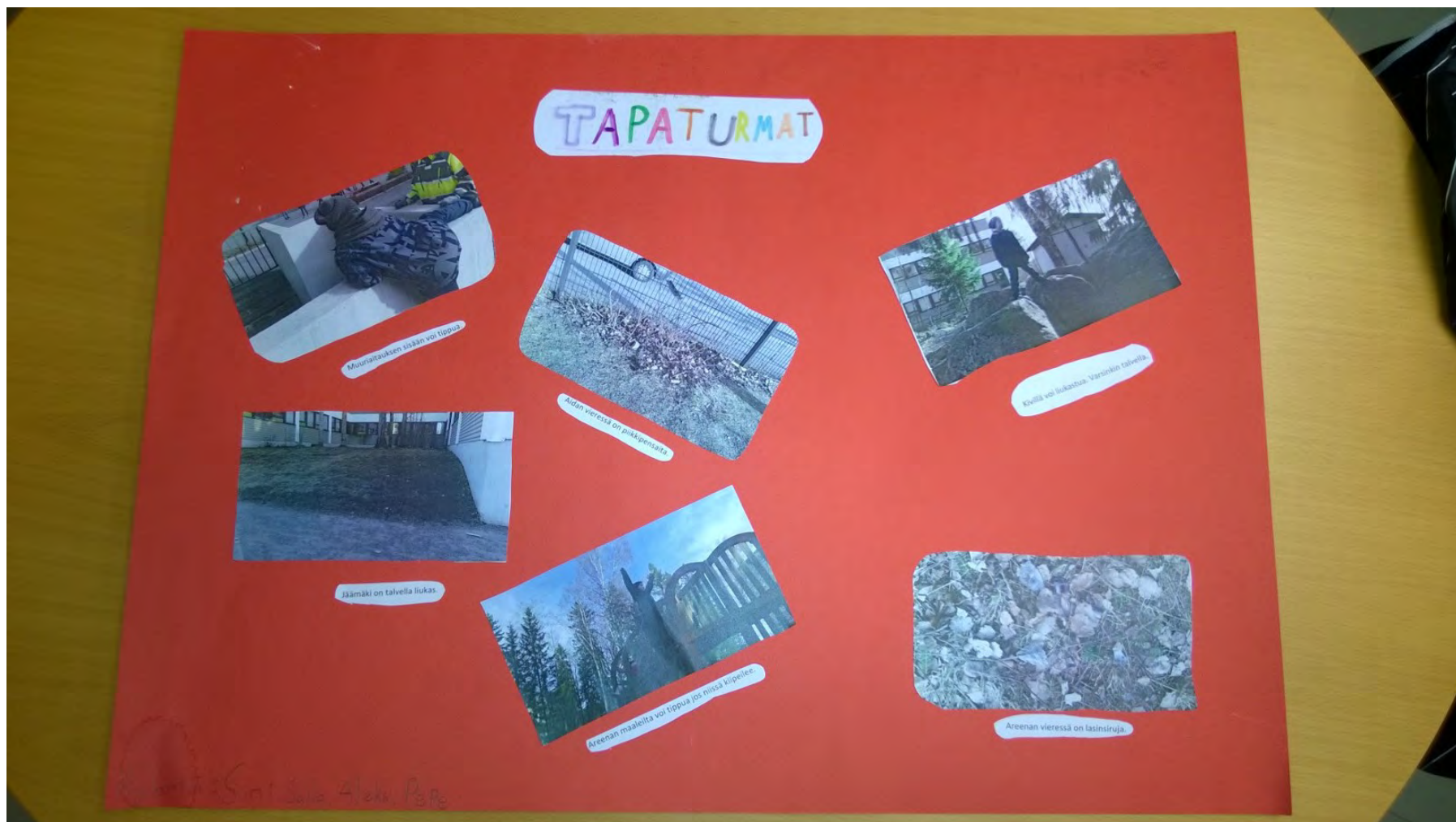




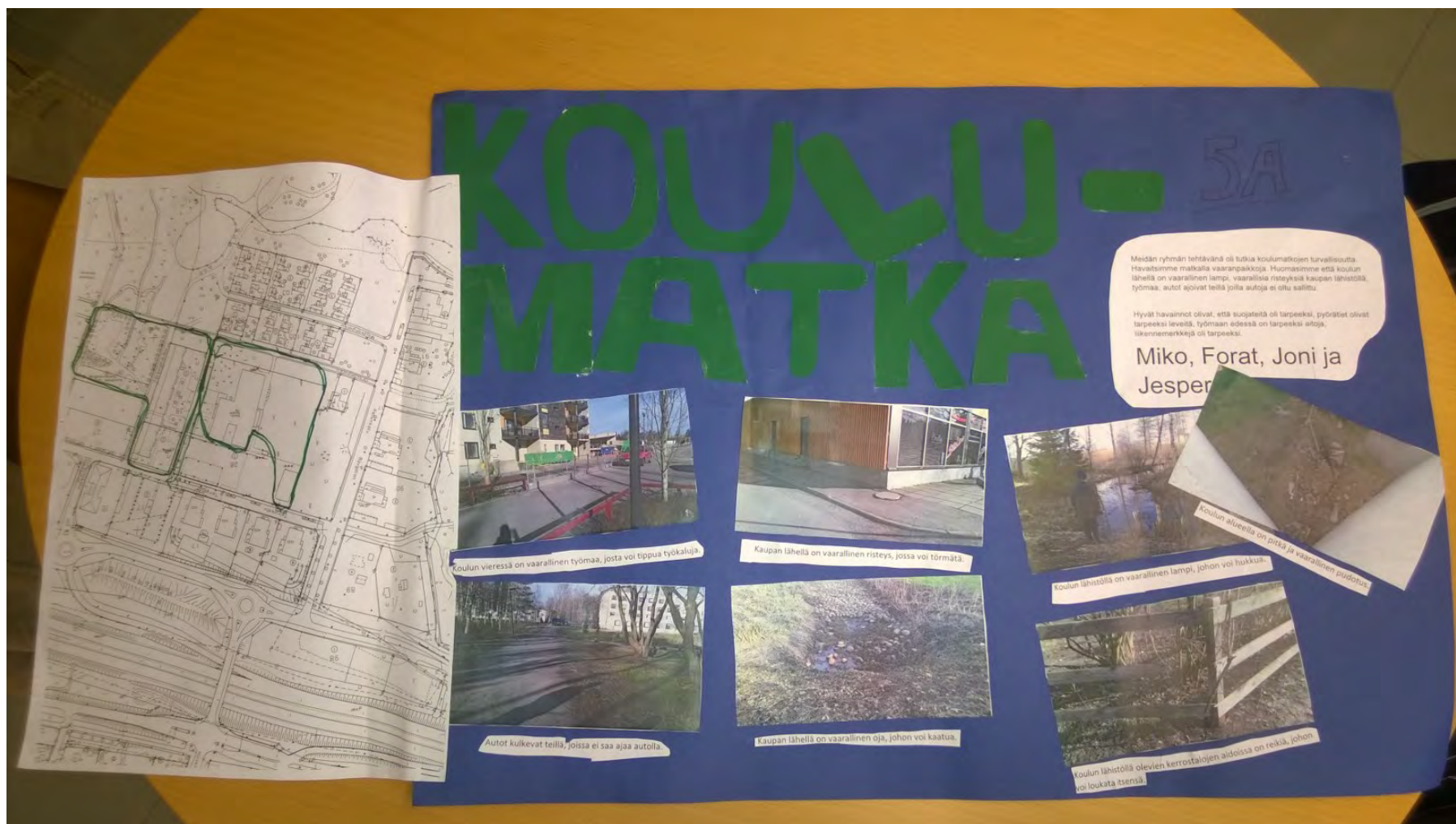
Suvilahden koulu



Suvilahden koulu



Suvilahden koulu





4. Hankkeen tulokset yleisellä tasolla

Hankkeen tuloksia esiteltiin 20.5.2014 järjestetyssä seminaarissa

- ❑ Oppilaat itse esittelivät havaintojaan päättäjille ja vastuutahoille

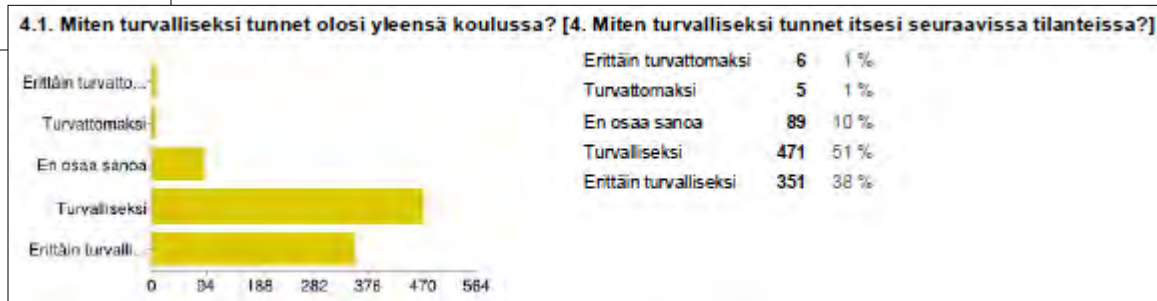
Lähtötasokyselyn tulokset

- ❑ Oppilaat tuntevat olonsa koulussa turvalliseksi
- ❑ Eniten turvattomuutta aiheuttaa liikenne, etenkin mopoilijat ja autojen kovat ajonopeudet
- ❑ Viihtyisimpinä ja mukavimpina paikkoina pidettiin omaa luokkaa, välituntialuetta sekä liikuntapaikkoja
- ❑ Pelottavina ja vaarallisina pidetyt paikat vaihtelivat hieman kouluittain (esim. Keskuskoulu ja Gerby: jalkapallokenttä, Suvilahti: lähimetsä ja pururata)

Kävelyjen tulokset

- ❑ Kohdennetut parannusehdotukset toimitettu ja toimitetaan vastuutahoille
- ❑ Kävelyllä nousi esiin turvallisuusnäkökulmaa sivuten myös paljon koulujen sääntöihin ja toimintakulttuuriin liittyviä asioita

Lähtötasokysely - esimerkkivastauksia



Lähtötasokysely - esimerkkivastauksia

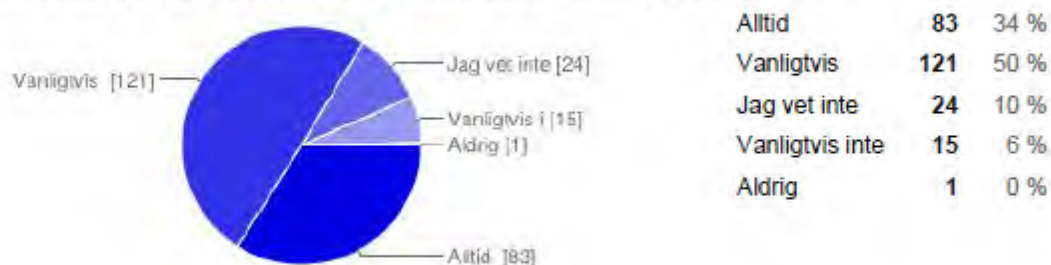


7. Finns följande farligheter på din skolväg?



Det finns inga farligheter på min skolväg	144	51 %
Mörka områden som saknar belysning	26	9 %
Platser med dåligt sikt på grund av t.ex. buskar och snöhögar	32	11 %
Hala vägar eller områden	35	12 %
Cykel- eller gångvägar i dåligt skick	31	11 %
Muu	14	5 %

9. Tycker du att det är tillräckligt med övervakning på rasterna?



15. Om det förekommer mobbning i er skola, ingriper någon?





Suvilahden koulun 4e- ja 5a-luokkalaiset katselivat torstaina kouluun uusin silmin. Onko täällä turvallista? Ryhmän mukana kulki 5a-luokan opettaja ja vararehtori Jukka Mannila.



Elli Railo (vas.) ja muut koululaiset tutkivat koulun ympäristöä tarkkaan. Korkea pudotus merkitään huolella ylös papereihin.



Jesper Suokko ottaa vaarallisesta risteyksestä valokuvan. Hankekoordinaattori Matti Tervasmäen (oik.) mukaan lapset ovat hyviä havainnoijia. KUVAT: TIMO ANNANPALO

Karkaava kissa ja muita vaaranpaikkoja

Vaasalaiskoululaiset saivat tehtäväkseen pohtia, millainen on turvallinen kouluympäristö

SUVI PÄRNÄNEN

VAASA Kiviäidasta on irronnut lohkare kadulle. Siihen voi varomaton pyöräilijä kaataa ja kopauttaa pänsä. Selvä vaaranpaikka. **Anni Paajaste** kohottaa tablettitietokoneensa ja nappaa kohteesta kuvan.

Seuraavan mutkan takaa löytyy rikkonaista katukivetystä. Ojaan on heitetty tupakka-asketta, karkkipapereita ja vanhoja nenäliinoja. **Tara Korkiakoski** kirjaa havainnot huolellisesti ylös.

Vaaralliset risteykset ja irtolohkareet eivät torstaina jääneet Suvilahden koululaisilta huomaamatta. Koulu on yksi piloteista testaamassa koulukavleille suunnattua turvallisuuskävelyä. Gerbyn koulussa käveltiin

jo tiistaina, ja Keskuskoulu on mukana huhtikuussa. Vaasalaiskoululaiset ovat testaajina ensimmäiset Suomessa.

Turvallisuuskävelyjen ideana on tuoda esiin oppilaiden näkemyksiä turvallisuuteen liittyvistä epäkohdista. Ennen kävelyä koululaiset vastasivat kyselyyn, jolla kartoitetaan heidän turvallisuuden tunnettaan.

Suvilahden koululla turvallisuuskävely keskittyi välituntiympäristöön, tapaturmiin, koulumatkoihin, kiusaamiseen ja ilikvaltaan. Kävelyn aluksi neljäs- ja viidesluokkalaiset oppilaat jaettiin kahteen ryhmään. Toiset kiersivät lyhyemmän lenkin aivan koulun liepeillä, osa taittoi pidem-

män reitin.

Oppilailla on selkeät roolit: kartturi, valokuvaaja ja kirjuri. Havainnointi sujuu mutkattomasti, kun jokainen keskittyy rooliinsa.

Tunnin aikana koulukkaat panevat merkille monta vaarallista vaikuttavaa paikkaa.

Jos tästä horjahtaisti, kolauttaisi päänsä, tuumii kirjuri **Elli Railo**.

Suvilahden koulun lähelle nousee uusia kerrostaloja, joten rakennustyömaan liikenne mietityttää. Ojassa on liikennemerkki kumollaan ja sähkötolppaan kiinnitetty mainoskyltti repsoittaa puoliksi irti.

Turvallisuuskävelyn avulla saadaan paljon uutta ja hyödyllistä tietoa. Suvilahden koululaiset kirjaavat ongelmallisia kohtia kuitenkin hymynkare suupielessään.

Rikkonaisen aidan riskit ovat oppilaiden mielestä todellisia.

Sieltä voisi karata kissa, yksi sanoo.

Tai joku voi työntäjä pänsä terävän laudan väliin, toinen huudahtaa.

Suvilahden koululaisilla on ollut onni markassa. 5a-luokan luokanvalvoja ja koulun apulaisrehtori **Jukka Mannila** on tyytyväinen siihen, ettei koululla ole sattunut tapaturmia. Sen sijaan vilkas liikenne huolestuttaa.

Etenkin aamuisin ja iltaapäivisin taksi-liikennettä on häiritsevää paljon, Mannila sanoo.

Talvella katujen liukkaus häiritsee oppilaita, kesäisin osa oppilaita pitää jalkapallokenttää turvatomana.

Vanhemmat pitävät myös meren läheisyyttä riskinä. Sen sijaan lapsia meri ei haittaa, päinvastoin.

Kävelyiden jälkeen oppilaiden havainnot kootaan yhteen ja lähetetään päätäjille. Ongelmasta riippuen vastaanottaja voi olla vaikkapa kaupunki tai huoltoyhtiö.

Vaasan kaupungin turvallisuuskoordinaattori **Seppo Mäenpää** mukaan kävely on oivallinen tapa opettaa lapsille myös

päätöksentekoa.

He saavat kokemuksia vaikuttamisesta, Mäenpää sanoo.

Hankekoordinaattori **Matti Tervasmäki** kutsuu turvallisuuskävelyä lasten versioksi riskikartoituksesta. Kolmen vaasalaiskoulun tekemän testauksen jälkeen kävelyitä tullaan todennäköisesti järjestämään myös muissa Suomen kouluissa. Alun perin idea on lähtenyt Ruotsista.

Mäenpää ja Tervasmäki ovat yhtä mieltä siitä, että lapset havainnoivat asioita eri tavoin kuin aikuiset. Aikuinen ei välttämättä hoksaisi, että kesän tullen puuhun kasvavat lehdet saattavat peittää näkyvyyden. Lapsi hoksaa.



Vid busshållplatsen känns det mest otryggt. Det är femteklasserna som gör det.
FOTO: MIKAEL RYDQVIST

Här är det otryggast för femteklassarna

● Elever i Vasa får framföra sina åsikter om hur en trygg skolmiljö ska vara – saker som de vuxna kanske inte tänker på.

Ett nationellt pilotprojekt genomförs som heter i Vasa. Eleverna i tre skolor ska göra så kallade trygghetspromenader i sin skolmiljö och sedan framföra sina tankar om vad som känns tryggt och otryggt.

I Gerby skola deltar två elever från varje årskurs från tvåan till sexan. Teman som behandlas är ras- och etnicitet, olyckor, skolvägen, mobbing och skadegörelse.

FEMTEKLASSARNA Linus Lindfors, Fanny Ladvén, Nathalie Eriksson och Alina Ivars har utvecklat ett tecknat kort som visar på de saker som de eleverna tycker är otrygga i sin skolmiljö.

– Busshållplatsen här utanför är värst. Här kan det hända en hel del för dem som slutar klockan 14. Då finns ingen rastvärd längre. Oftast väntar man på bussen i 20 minuter och det händer att det blir bråk, säger Alina Ivars.

– Ibland kan det också snöbölja på halsen.

Men det är inte enbart de otrygga platserna som kartläggs.

– Gungan är bäst, säger Fanny Ladvén.

– Jag tycker om trappan nära

Eleverna gör trygghetspromenader

• Tanken med promenaderna är att låta eleverna synpunkter på missförhållanden så det gäller trygghet och säkerhet. Eleverna ska göra iakttagelser i skolbyggnaden och i skolans närmiljö.

• Projektet genomförs av Värket för fostran och utbildning tillsammans med de deltagande skolorna och med hjälp av statligt stöd från Justitieministeriet.

Engelen, där kan man stå och prata med kompisar. Där känns det tryggt, säger Nathalie Eriksson.

– BARNEN KAN komma med bra synpunkter som vi vuxna kanske inte alltid kommer att tänka på. Deras perspektiv känns inte ser ut som vårt. Bäst, snöbölja, träd, säger Alina Ivars.

– Ibland kan det också snöbölja på halsen. Men det är inte enbart de otrygga platserna som kartläggs.

– Gungan är bäst, säger Fanny Ladvén.

– Jag tycker om trappan nära

– Jag har bara några hundra meter bort, så jag känner mig trygg. Jag har alltid cyklat ensam. Barnen gillar när jag gick på ettan hoppade några äldre elever på mig på hemvägen, men det tog skolan genast itu med, säger Alina Ivars.

TRYGGHETSPROMENADERNA Är ett testprojekt där Gerby skola, Keskuskoulu och Stenliden skola är de första som deltar. För promenaden har eleverna besvarat en enkät om huruvida de känner sig trygga i sin skolmiljö.

– Vi har fått tillräckligt tillgång till att vi behåller övervakning på fotbollspåren. Där blir vi ofta osams och bråk om reglerna, säger eleverna.

Barnens uttalanden utvärderas i skolorna och skickas vidare till stadens beslutsfattare.

Linn Jung
linn.jung@vasabadet.fi
06-7946 300

Nej till större räddningsområden

Österbottens räddningsverk som består av tolv kommuner är tillräckligt stort som det är i dag, anser Korsholm.

Det finns inget att vinna på att skapa ett räddningsområde med 41 kommuner, anser kommunen.

Kommunstyrelsen i Korsholm anser inte att det finns någon orsak att föra den planerade reformen av räddningsväsendet vidare.

Däremot går kommunen på samma linje som Österbottens förbund i frågan.

Kommunstyrelsen påpekar att varken språkliga eller funktionella konsekvenser är utredda och att det här reformpaketet måste vänta tills de stora frågorna om hur kommunerna ska se ut och hur social- och hälsovården ska skötas är lösta.

Marita Bagge

Oklart om tomt löses in i Toby

Det är fortfarande oklart om Korsholms kommun ska utnyttja sin förköpsrätt och köpa ett markområde som gränsar till Toby skola.

En privat person köpte området den 30 december i fjol. Ingen begär om förhandsbesked på om kommunen skulle utnyttja förköpsrätten hade givits.

Nu har personen som köpte området och det hus som finns på det redan hunnit börja bearbeta tomt. Fastigheten är 9 270 kvadrater och köpesumman är 90 000 euro.

Kommunstyrelsen remitterade inkomsten för tidigare gränslösning av kommunens behov av mark i Toby och för diskussion med köparen.

Marita Bagge

Karleby ska permittera 2600 i år

Karleby permitterar cirka 2600 anställda i år.

Cirka 400 omfattas inte av permitteringsrätt som gäller från två till fjorton dagar.

Stadsstyrelsen slog i måndags fast vilka personalgrupper som lämnas utanför. Det gäller personalen inom vårdtjänster dygnet runt, hälso- och barnskydd. Permitteringsrätt gäller inte heller brandmän och skolvårdare.

Karleby permitterar också sina lärare. Inom den grundläggande undervisningen rör det sig om cirka en vecka och i gymnasiet två veckor. Ågärden ska spara in drygt tre miljoner euro. **PW**



Korsholm synar investeringar noga

Ingen fjärrsyn syns i ekonomin. Kommunstyrelsen i Korsholm förlänger de åtgärder som infördes i fjol för att hålla kostnaderna nere.

Alla investeringar som överstiger 250 000 euro måste ha bilatalken från kommunstyrelsens innan de sätts i gång.

Alla tillvalskärsanställningar ska också gå via styrelsen.

Desutom uppmärksam alla förändringar vid vägarbete och på gator och hälsar inte ta in i vilken om det är fräga om investera tid i en vecka överdrikt korsholms förmanen skiljliga utlåtand och alla korser granskas extra noga.

BUDGETEN FÖR DET HÄR ÅRET kommer ändå inte att hålla. Anslaget för specialskolvården, 24,1 miljoner, är den första som riskerar spricka.

–Förskotten på statsandelarna är 225 000 lägre än budgeterat och vi kommer inte heller att klara skattorna, säger ekonomidirektör Rabe Eklund.

Korsholm budgeterade 76,3 miljoner i inkomster från kommunalskatten.

Kommunförbundet har snarare pengarna för kommunalskattens tillväxt från 1,4 procent till 0,4 procent. –Jämfört med bokslutet 2013

borde vi enligt budgeten ha en tillväxt på 8 procent. Skattehöjningen i fjolde motsvarar 5 procent och då borde vi ha 3 procent till från allmänna tillväxt. Det blev vi inte såvida inte utvecklingen i vår region är bättre än landet i genomsnitt, säger Rabe Eklund.

Marita Bagge
marita.bagge@vasabadet.fi
06-7946 234



5. Turvallisuuskävelyistä pysyvä toimintamalli

- ☐ Turvallisuuskävelyt on mahdollista ottaa vuosittain toistettavaksi käytännöksi
 - ☐ Oppilaskunta osoittautui turvallisuuskävelyn hyväksi tekijäksi
 - ☐ Turvallisuuskävelyt voitaisiin liittää osaksi uusien oppilaiden perehdyttämistä
 - ☐ Soveltamismahdollisuuksia on paljon (esim. koko koulun turvallisuusteemapäivä, kummi- ja tukioppilaiden hyödyntäminen, luokan oma turvallisuuskävely)
- ☐ Turvallisuuskävelyitä voidaan alakoulujen lisäksi toteuttaa myös yläkouluissa, toisella asteella ja korkeakouluissa
 - ☐ Vanhempien oppilaiden ja opiskelijoiden kanssa avautuu lisää soveltamismahdollisuuksia



6. Hankkeen arviointi

- ☐ Hanketta voidaan pitää onnistuneena, sillä sen lopputuloksena syntyi erilaisia toimintamalleja, joilla turvallisuuskävelyitä voidaan järjestää alakoulujen oppilaille
- ☐ Hankkeen tavoitteena ollut oppilaiden laaja osallistaminen toteutui ja oppilaat tekivät paljon tarkkoja havaintoja oman toimintaympäristönsä turvallisuudesta
- ☐ Hankkeen vaikuttavuutta tulee arvioida myöhemmin sen mukaan, miten hyvin oppilaiden esiin nostamiin epäkohtiin on kyetty puuttumaan
 - ☐ Samalla oppilaat oppivat miten yhteisiin asioihin voi vaikuttaa
- ☐ Jatkossa hankkeen vaikutuksia voidaan arvioida seuraamalla eri tilastoja (mm. tapaturmat, kiusaaminen ja vahingonteot), ja vertailemalla niitä muiden koulujen tilastoihin



7. Jatkotoimet ja soveltamismahdollisuudet

- ☐ Parannus- ja korjausehdotusten toimittaminen vastuutahoille
- ☐ Seurantakävelyjen / vaikuttavuuden arvioinnin organisoiminen
- ☐ Turvallisuuskävelyjen soveltaminen yläkouluihin ja toisen asteen oppilaitoksiin
- ☐ Käytettyjen toimintamallien kuvaus ja levitys myös muiden kuntien käyttöön



Lisätietoja: Matti Tervasmäki
Hankekoordinaattori
matti.tervasmaki@vaasa.fi
+358 40 716 9049